

REDEGØRELSE OM ERHVERVS- FREMME OG STØTTE 2017

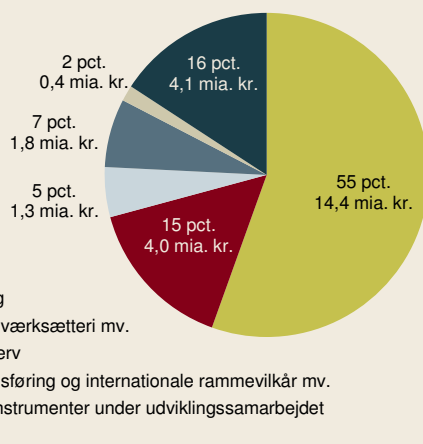
1. SAMMENFATNING

I redegørelse om erhvervsfremme og støtte gives et overblik over den danske erhvervsfremme og støtte.¹

Erhvervsfremme og støtte er generelt begrundet i et ønske om at fremme bestemte målsætninger. Det kan være i situationer, hvor markedskræfterne ikke fører til den bedste samfundsmæssige anvendelse af ressourcerne, fx hvor en enkelt virksomheds aktivitet kan have negativ eller positiv afledt effekt for andre virksomheder, dvs. såkaldte eksterneffekter.

Erhvervsfremme og støtte ydes primært for at bidrage til en række bredere samfunds-begrundede formål. Over halvdelen af den statslige erhvervsfremme og støtte har således fokus på grøn omstilling og vedvarende energi. Andre formål er offentlig forskning, iværksætteri og innovation, udviklingssamarbejdet² osv. Den øvrige erhvervsstøtte til blandt andet bestemte virksomheder, enkelte erhverv og den grønne BoligJobordning udgør ca. 16 pct. af den samlede udgift til erhvervsfremme og støtte, se figur 1.

Figur 1. Statslig erhvervsfremme og støtte fordelt på områder, 2017

Anm.: "Partnerskabsinstrumenter under udviklingssamarbejde" dækker Danida Business Finance og dele af Partnerskaber for markedsdrevet vækst (støtten til 3GF og FN's Global Compact fraregnes).

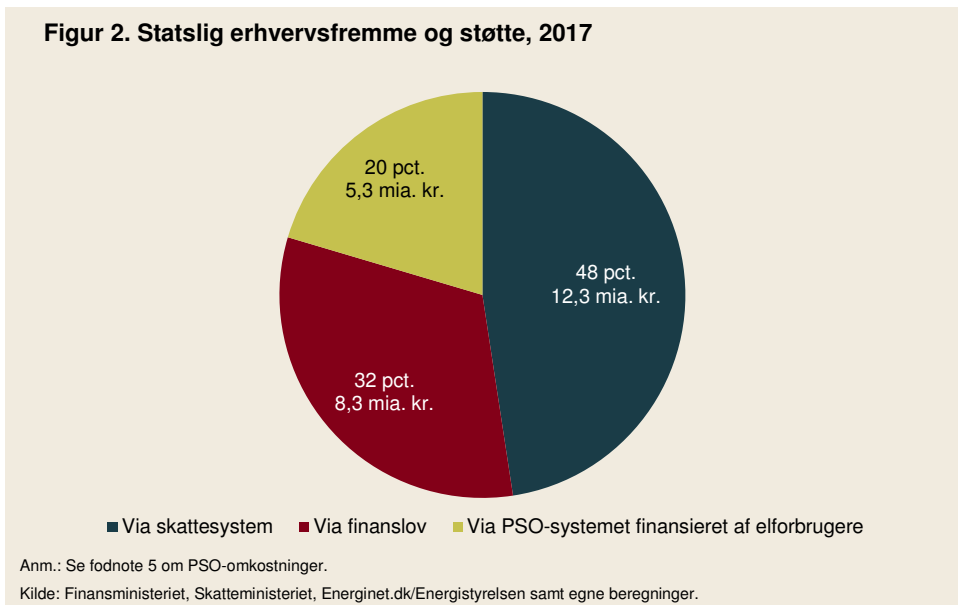
Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet, Energinet.dk/Energistyrelsen og egne beregninger.

¹ Redaktionen af *Redegørelse om erhvervsfremme og støtte 2017* er afsluttet den 17. maj 2017.

² De udvalgte instrumenter under udviklingssamarbejdet, Danida, har som formål at fremme bæredygtig vækst og beskæftigelse i udviklingslande, herunder gennem mobilisering af dansk viden, teknologi og kapital, jf. strategi for Danmarks udviklingspolitiske og humanitære engagement, Verden 2030.

I 2017 forventes den statslige erhvervsfremme og støtte at udgøre ca. 25,9 mia. kr.³ Udgifter til erhvervsfremme og støtte via finansloven udgør 8,3 mia. kr., mens skatteudgifter, der er støtte via skattesystemet, skønnes at udgøre ca. 12,3 mia. kr.⁴ Hertil kommer støtte til vedvarende energi, der finansieres af elforbrugere via PSO-systemet.⁵ Den forventes at udgøre 5,3 mia. kr. i 2017, se figur 2.

Figur 2. Statslig erhvervsfremme og støtte, 2017

I vurderingen af den samlede udgift til erhvervsfremme og støtte skal det bemærkes, at erhvervsfremme og støtte via skattesystemet (skatteudgifter) udelukkende opgør statens umiddelbare mindreprovenu som følge af skattebegunstigelsesordningerne. Adfærd ændringer og afgiftsmæssigt tilbageløb indgår ikke i skønnet. Den umiddelbare udgift til erhvervsfremme og støtte via skattesystemet er typisk, men ikke altid, større end det provenu, som alternativt ville kunne anvendes til andre tiltag, hvis ordninger blev afskaffet.

Danske virksomheder og husholdninger har siden 2000 betalt PSO-afgift på elforbrug. Med *Aftale om afskaffelse af PSO-afgiften af 17. november 2016* bliver afgiften gradvist afskaffet i perioden 2017-2022. PSO-udgifterne til vedvarende energi flyttes frem til 2022 gradvist over på finansloven i stedet for at blive betalt af elforbrugere via PSO-afgiften, jf. afsnit 6. Ændringen indebærer samfundsøkonomiske gevinster, da finansieringen via bundskatten er mindre forvridende end PSO-afgiften. Der ydes stadig støtte til vindmølle-energi, VE-anlæg, decentrale kraftvarmeværker mv.

Ud over den statslige erhvervsfremme og støtte, som Folketinget har direkte indflydelse på via finansloven, skattelovgivning eller anden dansk lovgivning, afholder henholdsvis kommuner og regioner samt EU også udgifter til erhvervsfremme og støtte. Danske kommuner og regioner ventes at yde erhvervsfremme og støtte for 1,5 mia. kr. i 2017, mens EU-støtten til Danmark udgjorde 11,4 mia. kr. i 2015.

³ Alle statslige erhvervsfremme- og støtteordninger er beskrevet i særskilt bilag, som er offentliggjort på www.em.dk.

⁴ Det bemærkes, at skatteudgifterne er opgjort i umiddelbar virkning, dvs. før tilbageløb og adfærd.

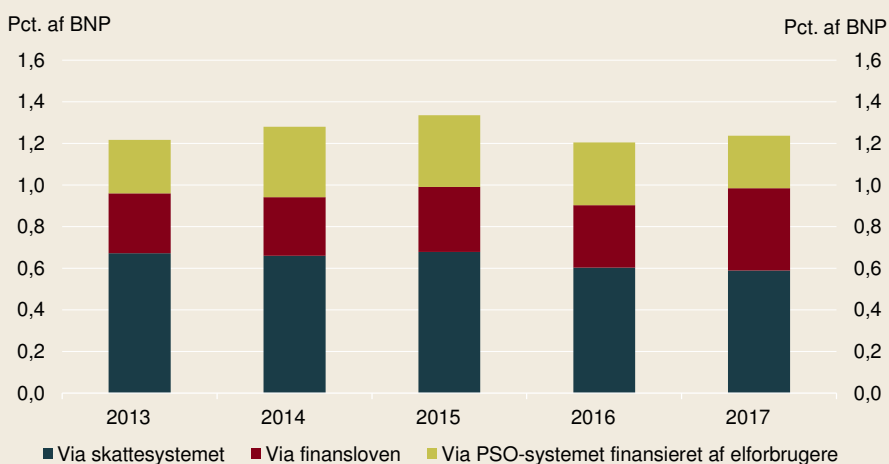
⁵ Støtten via PSO-systemet bygger på Energistyrelsens PSO-fremskrivning, november 2016. I redegørelsen medtages den støtte, der gives til producenter af miljøvenlig el, biogas mv. i form af pristillæg, mens udgifter til fx Grøn ordning, nettab og nettilslutning ikke medtages. Det bemærkes i forlængelse heraf, at den generelle finansiering via finansloven (som følger af hhv. Aftale om en vækstpakke 2014 og Aftale om afskaffelse af PSO) indregnes med det fulde beløb, selvom midlerne medfinansierer de samlede PSO-omkostninger. De samlede PSO-omkostninger forventes at udgøre ca. 8 mia. kr. i 2017.

2. STATSLIG ERHVERVSFREMME OG STØTTE

Den statslige erhvervsfremme og støtte målt i pct. af BNP er omtrent uændret i 2017 i forhold til 2016 og ventes at udgøre godt 1,2 pct. af BNP i begge år, se figur 3.

Den statslige erhvervsfremme og støtte er ca. 1,0 mia. kr. højere i 2017 end i 2016⁶ (målt i 2017-priser). Bevillinger til erhvervsfremme og støtte via finansloven er således steget med 2,1 mia. kr. i forhold til 2016. Denne stigning skyldes primært en ændring i finansieringen af PSO-støtten til vedvarende energi. Den har igennem mange år været betalt af elforbrugerne i form af den såkaldte PSO-afgift, men finansieres nu i stigende grad via finansloven. Elforbrugernes del af PSO-tilskuddet er i 2017 faldet med ca. 1,0 mia. kr.

Figur 3. Samlet statslig erhvervsfremme og støtte, 2013-2017

Anm.: Samlet statslig erhvervsfremme og støtte udgøres af ordninger via finansloven samt via skatte- og PSO-system. Fra 2013 finansieres en del af PSO-tilskuddene via finansloven. Se i øvrigt fodnote 5 på side 2 om PSO-omkostninger.

Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet, Energinet.dk/Energistyrelsen samt egne beregninger.

Den samlede statslige erhvervsfremme og støtte via finanslov, skattesystem samt PSO-system er i tabel 1 opdelt på seks områder, der angiver ordningernes formål.

Sammensætningen af formålene afspejler en politisk prioritering. Det gælder blandt andet områder som grøn omstilling, innovation og iværksætteri, ligesom der er ordninger, som bidrager til, at Danmark lever op til sine målsætninger på bl.a. klima- og forskningsområdet.

Dansk erhvervslivs adgang til de internationale markeder understøttes endvidere af en række ordninger rettet mod global markedsføring og internationale rammevilkår mv. Det er ordninger, som fx fremmer eksport og turisme samt ordninger, som er begrundet i at sikre, at virksomheder i Danmark har samme rammevilkår som i udlandet. Det gælder eksempelvis DIS-ordningen.

Kultur og erhverv vedrører støtte til medier. Heri indgår nulmoms for trykte aviser og blade, som udgør en stadig mindre skatteudgift, i takt med at oplagene falder.

⁶ Den statslige erhvervsfremme og støtte for 2016 er nedjusteret med 1 mia. kr. i forhold til opgørelsen i *Redegørelse om erhvervsfremme og støtte 2016*, hvilket fremgår af bilag 6, som er offentliggjort på www.em.dk.

Tabel 1. Samlet statslig erhvervsfremme og støtte fordelt på områder, 2013 og 2017

	2013	2017	
	Pct.	Pct.	Mia. kr.
Grøn omstilling	46	55	14,4
Ordninger rettet mod miljø, klima og natur, fx støtte til innovation og udvikling i primært landbrug, økologitilskud samt tilskud til vedvarende energi, herunder PSO.			
Innovation og iværksætteri mv.	16	15	4,0
Ordninger med fokus på at styrke uddannelse, innovation samt iværksætteri generelt, fx tværgående ordninger på forskningsrammen og lempelige skatteregler for udenlandske forskere og nøglemedarbejdere.			
Global markedsføring og internationale rammevilkår mv.	9	7	1,8
Ordninger begrundet i ensartet behandling mellem virksomheder i Danmark og virksomheder i udlandet, fx generel eksportfremme, proceslempelser og DIS-ordningen.			
Kultur og erhverv	6	5	1,3
Ordninger på kulturområdet med et kommercielt sigte eksklusiv licensfinansiering, fx filmtilskud, tilskud til udgivelse af dagblade og nulmoms for trykte aviser og blade.			
Udviklingssamarbejdet	2	2	0,4
Udvalgte partnerskabsinstrumenter under udviklingssamarbejdet fx Danida Business Finance.			
Øvrige	22	16	4,1
Øvrige ordninger er blandt andet ordninger, som er rettet mod enkelte erhverv og offentlig transport, herunder lempelig beskatning af fonde, reduceret grundværdi for produktionsjord, indenlandske færger er undtaget for brændstofafgifter og Ny grøn BoligJobordning i 2016 og 2017.			
I alt	100	100	25,9

Anm.: Beløb er afrundede. Fordelingen på de forskellige områder er baseret på en konkret vurdering af, hvilken kategori der er mest dækkende. Samlet statslig erhvervsfremme og støtte udgøres af ordninger via finansloven samt via skatte- og PSO-system. Skatteudgifterne er opgjort i umiddelbar virkning, dvs. før tilbageløb og adfærd.

Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet, Energinet.dk/Energistyrelsen samt egne beregninger.

Udviklingssamarbejdet bidrager til at opfylde, at Danmark lever op til FN's målsætning om at give 0,7 procent af BNI i udviklingsbistand.

Øvrige ordninger er blandt andet støtteordninger rettet mod enkelte virksomheder eller erhverv, herunder skattebegunstigelser af fonde, reduceret grundværdi for produktionsjord samt den grønne BoligJobordning for 2016 og 2017.

Over tid ændrer sammensætningen af den samlede erhvervsfremme og støtte sig. Særligt er andelen til grøn omstilling og vedvarende energi steget (fra 46 pct. i 2013 til 55 pct. i 2017) primært som følge af, at en stigende del af PSO-tilskuddet finansieres via finansloven.

Alle de enkelte erhvervsfremme- og støtteordninger er beskrevet i særskilt bilag⁷.

⁷ Beskrivelser af erhvervsfremme- og støtteordninger i 2017 er offentliggjort på www.em.dk.

3. ERHVERVSFREMME OG STØTTE VIA FINANSLOVEN

Ordninger via finansloven dækker bevillinger i 2017 til ordninger, som fremgår direkte på finansloven.

Erhvervsfremme og støtte via finansloven, dvs. eksklusive PSO-tilskud finansieret af elforbrugere og skatteudgifter, forventes at udgøre 8,3 mia. kr. i 2017. Fordeles udgifterne på ministerområder, er det Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, der har det højeste niveau for udgifter til erhvervsfremme og støtte i 2017 på knap 4,0 mia. kr., se figur 4. Ordningerne er steget kraftigt i de seneste år som følge af, at en større andel af PSO-tilskuddene finansieres over finansloven og en generel prioritering af ordninger vedrørende grøn omstilling.

Uddannelses- og Forskningsministeriets udgifter til forskning og uddannelse mv. udgør det næsthøjeste niveau for udgifter til erhvervsfremme og støtte på 1,4 mia. kr. i 2017. Det er lidt lavere end niveauet for udgifterne i 2013.

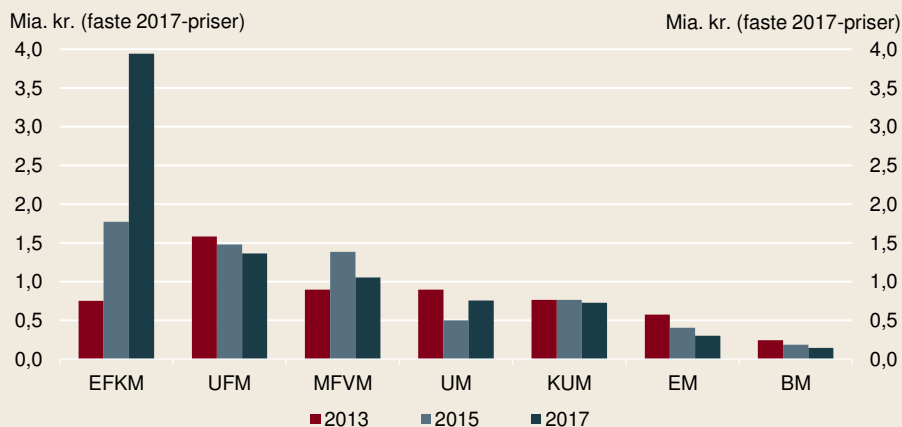
Erhvervsfremme og støtte på Miljø- og Fødevareministeriets område udgør de tredje største udgifter. Udgifterne steg fra 2013 til 2015, og siden er udgifterne faldet.

På Udenrigsministeriets område er støtten faldet siden 2013. Udgifterne til Kulturministeriets ordninger har ligget forholdsvist stabilt siden 2013.

På Erhvervsministeriets område har der været en nettoreduktion på knap 50 pct. i perioden 2013 til 2017.

Udgifterne til erhvervsfremme og støtte via finansloven er generelt faldet, når der ses bort fra støtte til vedvarende energi, herunder den del af PSO-tilskuddet, der finansieres via finansloven. I bilag 1 er der en oversigt over hvert ministeriums ordninger⁸.

Figur 4. Erhvervsfremme og støtte via finansloven fordelt på ministerier

Anm.: EFKM er Energi-, Forsyning- og Klimaministeriet, UFM er Uddannelses- og Forskningsministeriet, MFVM er Miljø- og Fødevareministeriet, UM er Udenrigsministeriet, KUM er Kulturministeriet, EM er Erhvervsministeriet og BM er Beskæftigelsesministeriet. Figuren medtager ikke ordninger under hhv. Børne- og Socialministeriet (BSM), Sundheds- og Ældreministeriet (SUM) og Transport- og Bygningsministeriet (TRM). BSM har i både 2015 og 2017 ordninger for 2 mio. kr., men ingen bevillinger i 2013. SUM og TRM er ikke medtaget i figuren, da de ingen bevillinger har til erhvervsfremme og støtte i 2017. PSO-tilskud finansieret af elforbrugere og skatteudgifter indgår ikke i figuren. Omregnet til faste priser med PL-reguleringsstallet.

Kilde: Finansministeriet samt egne beregninger.

Blandt de allerstørste ordninger via finansloven er ordninger målrettet vedvarende energi, forskning og udvikling, udviklingssamarbejdet samt mediestøtte, se tabel 2.

⁸ Bilag til erhvervsfremme- og støtteordninger i 2017 er offentliggjort på www.em.dk.

Tabel 2. Statslig erhvervsfremme og støtte via finansloven, 2017

	Mio. kr.
Udgifter til el-PSO	2.094
Tilskud til opgradering eller rensning af biogas	777
Teknologiudvikling og Innovation	683
Trykte nyhedsmedier og skrevne internetbaserede medier	385
Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter	322
Udbygning af dansk energiforskning og -udvikling	311
Solcelleanlæg og øvrige små VE-anlæg	284
Danida Business Finance ¹⁾	250
Eksport- og investeringsfremme mv.	241
Promilleafgiftsfonden for landbrug (promillemidler)	233
Pulje til målrettet PSO-lempelse af PSO for el-intensive virksomheder	232
Terminsrenter, afdrag og udtrækning mv. vedr. overtagne obligationer mv.	222
Medfinansiering af innovationsmiljøer	211
Udviklings- og forskningsaktiviteter i fødevarerektoren, GUDP	181
Tilskud til udvikling, produktion og formidling af spillefilm	177
Partnerskaber for markedsdrevet vækst (Danida) ¹⁾	160
VisitDenmark ²⁾	117
Sygeforsikring for mindre private arbejdsgivere	89
Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram, MUDP	80
Innovationsnetværk	78
Industriel kraftvarme	65
Biogas (til transport og proces)	65
Vandløbsrestaureringer	59
Foranstaltninger inden for fiskeri og akvakultur mv.	56
Sygeforsikring for selvstændige	55
Reserve til grønne klimatiltag	50
Pleje af græs- og naturarealer	48
Eksportstipendiater	47
Vækstlånordning for iværksættere	45
Tilskud til udvikling, produktion mv. af kort- og dokumentarfilm	44
Landdistriktsprogram og vandramme; vådområder - realisering mv.	44
Aktiviteter vedr. bekæmpelsesmidler	40
Indløsning af statsgaranti vedr. lån til yngre jordbrugere	40
Tilskud til zoologiske anlæg	36
Kulturministeriets tilskud til filmformål; Andre formål	36
Udenrigsministeriets fælles erhvervsfremstød	34
Innovationscentre	31
Økologifremme	30
Tilskud vedrørende talentudvikling	29
Ressourcestrategi vedr. genanvendelse	27
Strategisk og udfordringsdrevet forskning	27
Markedsmodningsfonden	25
I alt via finansloven	8.293

Anm.: Tabellen opgør alene ordninger via finansloven på minimum 25 mio. kr. "I alt" dækker over de samlede udgifter via finansloven og er altså ikke summen af de ordninger, som er nævnt. Det bemærkes, at ordningen vedr. apotekertilskud på 285 mio. kr. ikke indgår i tabellen, idet beløbet er finansieret af en tilsvarende apotekerafgift (§ 16.45.01.10).

1) De udvalgte instrumenter under udviklingssamarbejdet (Danida) har som formål at fremme bæredygtig vækst og beskæftigelse i udviklingslande, herunder gennem mobilisering af dansk viden, teknologi og kapital, jf. strategi for Danmarks udviklingspolitiske og humanitære engagement, Verden 2030. Støtten til 3GF og FN's Global Compact er fraregnet i støtten Partnerskaber for markedsdrevet vækst.

2) VisitDenmark har i 2017 en basisbevilling på 107,2 mio. kr. Hertil kommer en projektbevilling på 10 mio. kr. rettet mod at styrke markedsføringen af danske kyst- og naturområder i udlandet, herunder særligt i Tyskland. Fra 2018 indgår projektbevillingen ikke.

Kilde: Finansministeriet.

4. ERHVERVSFREMME OG STØTTE VIA SKATTESYSTEMET

Ordninger via skattesystemet (skatteudgifter) indebærer, at nogle virksomheder har en lempeligere beskættning end, hvad der gælder generelt. Det kan fx være i form af særligt lave skatte-, moms- eller afgiftssatser, skattefritagelse for særlige aktiviteter, fordelagtige afskrivningsregler, eller fordi virksomhederne har et særligt fradrag. Skatteudgifterne er beregnede størrelser.

Et eksempel på en skatteudgift er ordningen "straksafskrivning af software", som giver virksomhederne mulighed for at straksafskrive udgifter til anskaffelse af software. Ellers ville disse udgifter (ud over bagatelgrænsen på 12.900 kr.⁹) skulle saldoafskrives med maksimalt 25 pct. årligt. De gunstige regler understøtter isoleret set virksomhedernes investeringer i ny teknologi, forskning og udvikling.

Skatteministeriet har for 2017 beregnet det umiddelbare mindreprovenu ved skatteudgifterne til 12,3 mia. kr. Det bemærkes, at Skatteministeriet er i gang med en større revision af opgørelsen af skatteudgifter, der først foreligger senere i 2017.

Skatteministeriet foretager beregningerne efter tabt provenumetoden, som indebærer en opgørelse af de umiddelbare skatteindtægter, som det offentlige ville have fået, hvis skatteudgiften blev fjernet. Metoden tager som udgangspunkt ikke hensyn til afledte virkninger på andre skatter eller afgifter (tilbageløb) eller, at virksomheder eller personer vil ændre adfærd, hvis en særlig begunstiging i skattesystemet afskaffes eller reduceres. For størstedelen af skatteudgifterne er det sådan, at provenuet ved at afskaffe skatteudgifter er mindre, hvis der tages hensyn til tilbageløb og adfærd, end hvis der udelukkende ses på skatteudgiftens umiddelbare provenu.

Den beregnede skatteudgift for de enkelte ordninger fremstår derfor som hovedregel større end det provenu, som staten alternativt kan anvende til andre tiltag, hvis skatteudgiften fjernes. I boks 1 illustreres dette med udgangspunkt i skatteudgiften for nulmoms.

⁹ For indkomståret 2016.

Boks 1. Beregningseksempel af skatteudgiften af nulmoms for trykte aviser og blade

Erhvervsfremme og støtte via skattesystemet skønnes i 2017 at indebære et umiddelbart mindreprovenu på 12,3 mia. kr. Dette skøn bygger på beregninger fra Skatteministeriet, der er fremskrevet til 2017-niveau.

Merprovenuet ved at afskaffe en skattebegunstigelse er typisk mindre, hvis der tages hensyn til tilbageløb og adfærd, end hvis der udelukkende ses på skatteudgiftens umiddelbare provenu. Det betyder, at det provenu som staten kan anvende til andre formål, hvis en skatteudgift fjernes, som hovedregel er mindre end de beløb, der indgår i denne redegørelse.

Trykte aviser og blade er omfattet af nulmoms, hvilket betyder, at de er undtaget fra betaling af moms på salget. Derved fraviges hovedreglen i momssystemet om, at alle varer og tjenester pålægges moms på 25 pct. Aviser omfattet af nulmoms er i stedet pålagt lønsumsafgift. Da lønsumsafgiften i dag anses som knyttet til nulmomsen, er det besluttet, at skatteudgiften opgøres som en netto-virkning af henholdsvis nulmomsen (skatteudgift) og lønsumsafgiften.

Skatteudgiften, ved at trykte aviser og blade er omfattet af nulmoms, skønnes i 2015 at have indebåret et umiddelbart mindreprovenu på 475 mio. kr. Tages der efterfølgende også højde for afledte virkninger på andre skatter eller afgifter (tilbageløb) skønnes skatteudgiften at have indebåret et mindreprovenu på 370 mio. kr. i 2015. Tages der endvidere højde for ændret adfærd, skønnes mindreprovenuet til ca. 350 mio. kr. i 2015.

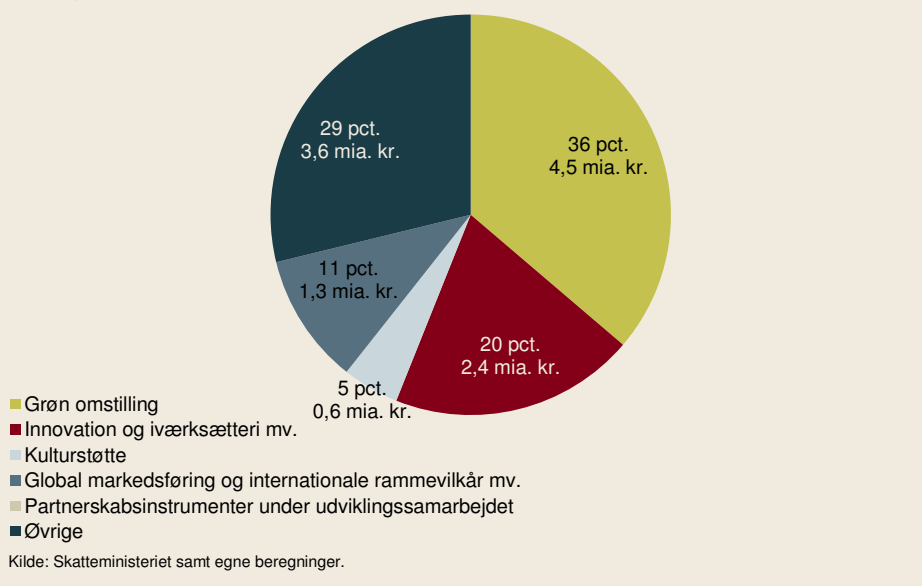
Tages der herudover hensyn til, at oplaget af (og dermed momsgrundlaget for) trykte aviser og blade forventes at falde fremadrettet, skønnes den varige prove-nuvirkning efter tilbageløb og adfærd til 260 mio. kr. Det er det provenu, som sta-ten alternativt kan anvende til andre permanente tiltag, hvis denne skatteudgift fjernes.

Mio. kr.	2015	Varig
Umiddelbart mindreprovenu	475	
Mindreprovenu efter tilbageløb	370	
Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd	350	260

Kilde: Skatteministeriet.

Lidt mere end 35 pct. af erhvervsfremme og støtte via skattesystemet ydes til grøn omstilling. Den øvrige erhvervsstøtte på knap 30 pct. går blandt andet til den grønne Bolig-Jobordning, men også til bestemte virksomheder, enkelte erhverv mv. Derudover rettes godt 20 pct. mod innovation og iværksætteri, se figur 5.

Figur 5. Erhvervsfremme- og støtteordninger via skattesystemet, fordelt på områder, 2017

Der er forholdsvis flere store erhvervsfremme- og støtteordninger via skattesystemet end via finansloven. En del af de store ordninger er også her rettet mod forskning og udvikling. Blandt de store ordninger er der også en del, der har karakter af branchestøtte, se tabel 3.

Tabel 3. Statslig erhvervsfremme og støtte via skattesystemet, 2017

Mio kr.	Umiddelbart mindreprøvenu
Energiafgiftsfritagelse for biobrændsler mv.	4.445
Skattefrihed for søfolk under DIS-ordningen	950
Straksafskrivning af forsøgs- og forskningsaktiviteter	950
Forskere og nøglemedarbejdere (forskertkatteordningen)	780
Overførselsreglen for fonde	680
Reduceret grundværdi for produktionsjord ¹⁾	670
Indenlandske færger er undtaget fra brændstofafgifter	645
Ny grøn BoligJobordning i 2016 og 2017	595
Skattecreditter for forsknings- og udviklingsaktiviteter	510
Nulmoms for trykte aviser og blade	475
Momsfritagelse for persontransport	360
Straksafskrivning af software	165
Undtagelser i energiafgiften til diverse processer	155
Reparationsgrænse for totalskadede biler	130
Erhvervsmæssig flytransport er undtaget for brændstofafgifter	120
Tonnagebeskatning for rederier ²⁾	115
Undtagelse fra selskabsbeskatning for andelsselskaber	70
Fradragsret for selvstændigt erhvervsdrivendes udgifter til egne syge- og arbejdsskadedeforsikringer ³⁾	70
Tilpasning af CO ₂ -afgift til kvoteloven	65
Fondes bundfradrag ⁴⁾	55
Fondes konsolideringsfradrag	50
Fradrag for pengegaver til kulturinstitutioner	50
Fondsbeskattede foreningers bundfradrag	50
Etablerings- og iværksætterkontoordninger	40
Afskrivning på kunstkøb	40
Lempelige skatteregler for vedvarende energianlæg (vindmøller mv.)	25
I alt via skattesystemet	12.335

Anm.: Tabellen opgør alene ordninger via skattesystemet på minimum 25 mio. kr. "I alt" dækker over de samlede udgifter via skattesystemet og omfatter ud over de viste ordninger også 11 mindre skatteudgifter, der samlet set beløber sig til 75 mio. kr.

1) Skønnet forventes at blive opdateret i forbindelse med Skatteministeriets kommende genberegningsprojekt for samtlige skatteudgifter på baggrund af nyt datagrundlag for grundværdierne fra det nye ejendomsvurderingssystem.

2) Tonnagebeskatning af mobile borerigge skal statsstøttegodkendes, før den kan træde i kraft.

3) Fradragsret for mindre private arbejdsgiveres udgifter til egne sygeforsikringer forventes opgjort i forbindelse med en genberegning af samtlige skatteudgifter.

4) Fondes fradrag for almenyttige og ikke-almenyttige uddelinger forventes endeligt opgjort i forbindelse med en genberegning af samtlige skatteudgifter.

Se evt. yderligere i bilag 2, som er offentliggjort på www.em.dk.

Kilde: Skatteministeriet.

5. MINDRE ERHVERVSFREMME- OG STØTTEORDNINGER

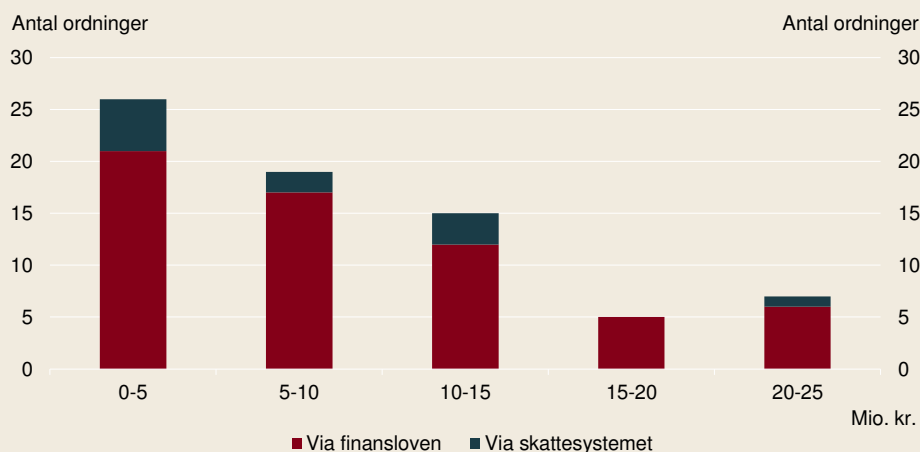
I 2017 er den statslige erhvervsfremme og støtte udmøntet igennem 146 ordninger¹⁰. Heraf er de 109 ordninger via finansloven og PSO-systemet, mens de 37 ordninger er via skattesystemet.

Ordningerne varierer væsentligt i størrelse. Således er 72 ordninger eller knap halvdelen af ordningerne på under 25 mio. kr., og mere end 40 pct. af ordningerne er på under 15 mio. kr. Det svarer til 60 ordninger.

¹⁰ Der medtælles kun ordninger, der er aktive ordninger i 2017 og hvor udgiften er over nul.

Det er især erhvervsstøtte via finansloven, som indeholder flere mindre ordninger. Der er således 61 ordninger via finansloven, eller knap 60 pct., som er på under 25 mio. kr., mens der er 11 ordninger via skattesystemet, svarende til ca. 30 pct., der er lavere end 25 mio. kr., se figur 6.

Figur 6. Antal erhvervsfremme- og støtteordninger via finansloven og skattesystemet, op til 25 mio. kr., fordelt efter ordningens beløbstørrelse, 2017

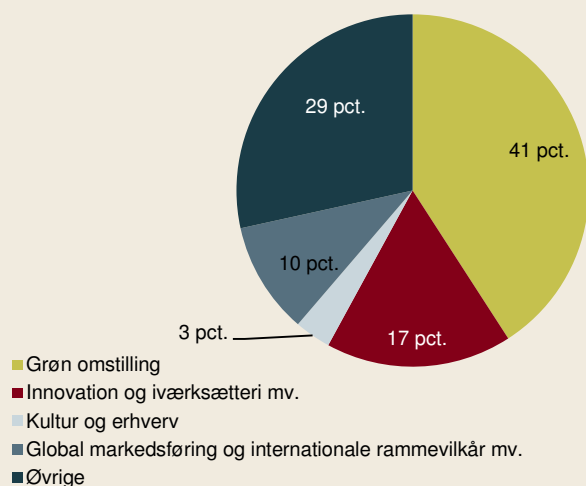

Anm.: Erhvervsfremme og støtte via finanslov og skattesystem er grupperet i intervaller af 5 mio. kr. Figuren illustrerer kun ordninger, der er aktive i 2017 og med udgifter over nul og op til 25 mio. kr. Disse ordninger udgør 49 pct. af alle ordninger antalsmæssigt.

Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet samt egne beregninger.

Hovedparten af erhvervsfremme- og støtteordninger på under 25 mio. kr. er ordninger med fokus på grøn omstilling. Derudover er der mange små ordninger i kategorien "øvrige" som fx dækker støtte til landbrug, fiskeri og søfart, se figur 7.

Figur 7. Erhvervsfremme- og støtteordninger, op til 25 mio. kr., via finanslov og skattesystem, fordelt på områder, 2017

Anm.: Antal erhvervsfremme- og støtteordninger via finanslov og skattesystem. Figuren illustrerer kun ordninger, der er aktive og med udgifter på over nul og op til 25 mio. kr.

Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet samt egne beregninger.

6. PSO-TILSKUD

Danske virksomheder og husholdninger har siden 2000 betalt PSO-afgift på elforbrug. Men med *Aftale om tilbagerulning af FSA mv. og lempelser af PSO af 14. juli 2014* blev

der aftalt en lempelse af PSO-afgiften, og med *Aftale om afskaffelse af PSO-afgiften af 17. november 2016* bliver afgiften gradvist afskaffet i perioden 2017-2022. PSO-udgifterne til vedvarende energi flyttes over denne årrække gradvist over på finansloven. Indfasningen på finansloven udgør i 2017 ca. 30 pct., se figur 8.

Afskaffelsen af PSO-afgiften vil reducere virksomhedernes udgifter til elektricitet og vil forbedre erhvervslivets konkurrencevilkår gennem lavere udgifter til el. Særligt internationalt konkurrenceudsatte virksomheder opnår en fordel, når udgifter til el bliver lavere.

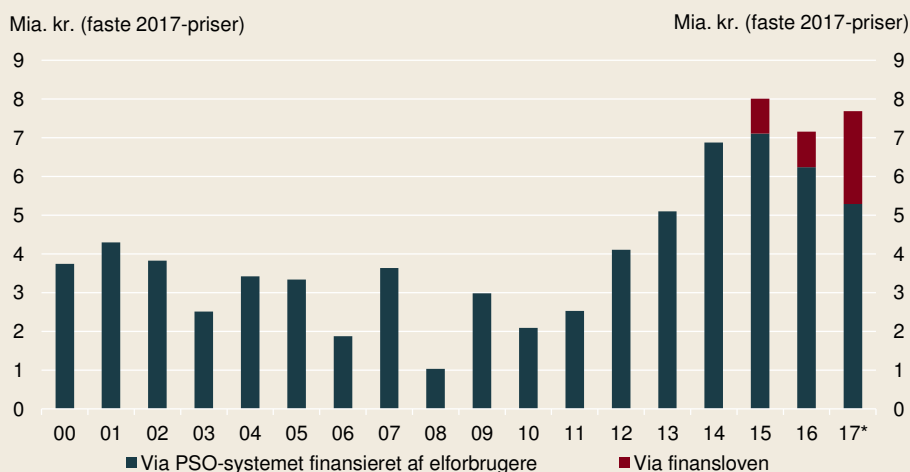
Dertil kommer, at ændringen indebærer samfundsøkonomiske gevinster, da finansieringen via bundskatten er mindre forvridende end PSO-afgiften.

Der ydes stadig støtte til vindmølleelektricitet, VE-anlæg, decentrale kraftvarmeværker mv. Disse tilskud forventes i 2017 samlet at udgøre i størrelsesordenen 7,7 mia. kr., hvoraf 2,4 mia. kr. finansieres via finansloven. Sideløbende med afskaffelsen af PSO-afgiften, udfases det særlige compensationstilskud til el-intensive virksomheder på godt 230 mio. kr. over en kortere årrække. Herudover indeholder aftalen andre VE-besparelser, fx annulleres 22 MW forsøgsmøller ud af i alt 50 MW forsøgsmøller.

I perioden 2012-2017 er PSO-tilskuddene steget til mere end det dobbelte af, hvad de var i 00'erne målt i faste priser, se figur 8. Stigningen skyldes dels udviklingen i markedsprisen på el (hvor lave elmarkedspriser indebærer højere PSO-tilskud), dels udbygningen med vedvarende energi, herunder store vindmølleparker. Faldet i 2016 skyldes dels højere markedspriser på elektricitet, dels at vindmøllerne producerede mindre. I 2017 ventes produktionen at blive som i et "normalår", og markedspriserne på el forventes at falde. Samlet set betyder det, at der skal udbetales højere tilskud.

Derudover viser tilskuddene i hele perioden 2000-2017 udsving fra år til år, som varierer med blandt andet elprisen. Lavere energipriser i 2009, som følge af at krisen reducerede efterspørgslen efter el, tredoblede PSO-tilskuddet i 2009. Den slags udsving gør det vanskeligt at fremskrive udgifterne ved PSO-tilskuddene.

Figur 8. Tilskud til vindmølleelektricitet, VE-anlæg, decentrale kraftvarmeværker mv. (PSO-tilskud)

Anm.: PSO-tilskud er tilskud til vedvarende energi mv., som indtil 2014 er finansieret gennem opkrævning af en særlig afgift hos elforbrugere (Public Service Obligation) og fra 2013 også via finansloven. PSO-systemet indførtes fra 2000 som en del af el-reformen fra 1999. Der medtages kun den del af PSO-udgifterne, der gives til producenter af miljøvenlig el og biogas i form af pristillæg. Omregnet til faste priser med PL-reguleringstallet.

*Tal for PSO-tilskud i 2017 bygger på Energistyrelsens PSO-fremskrivning, november 2016. Se i øvrigt fodnote 5 på side 2 om PSO-omkostninger.

Kilde: Energinet.dk/Energistyrelsen samt egne beregninger.

7. ERHVERVSFREMME OG STØTTE VIA EU, KOMMUNER OG REGIONER

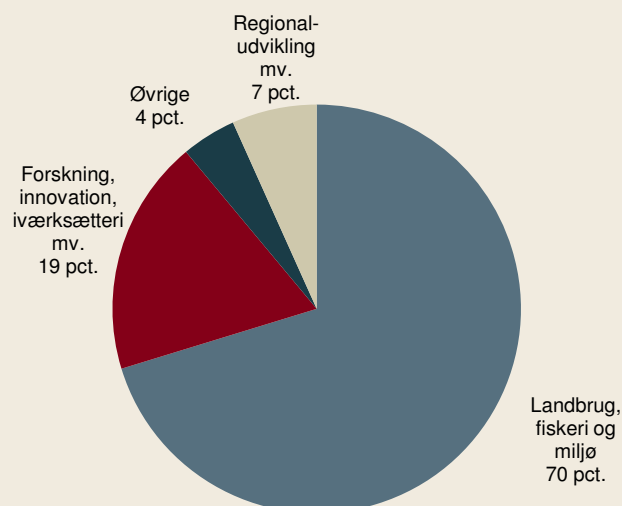
Ud over den statslige erhvervsfremme og støtte, som Folketinget har direkte indflydelse på via finanslove, skattelovgivning eller anden dansk lovgivning, afholder henholdsvis kommuner og regioner samt EU også udgifter til erhvervsfremme og støtte.

EU-støtten til Danmark udgjorde 11,4 mia. kr. i 2015, se figur 9. Heraf udgjorde støtten til landbrug, fiskeri og miljø den største del med 8,0 mia. kr., svarende til 70 pct. Landbrugsstøtten udgør hovedparten heraf.

19 pct. af EU-støtten anvendes til forskningsprogrammer, innovation, iværksætteri mv., og 0,8 mia. kr. går til områder via Social- og Regionalfonden, svarende til 7 pct.

Den øvrige del dækker omkostninger til administration samt en række mindre initiativer inden for kultur, sundhed og forbrugerrettigheder mv.

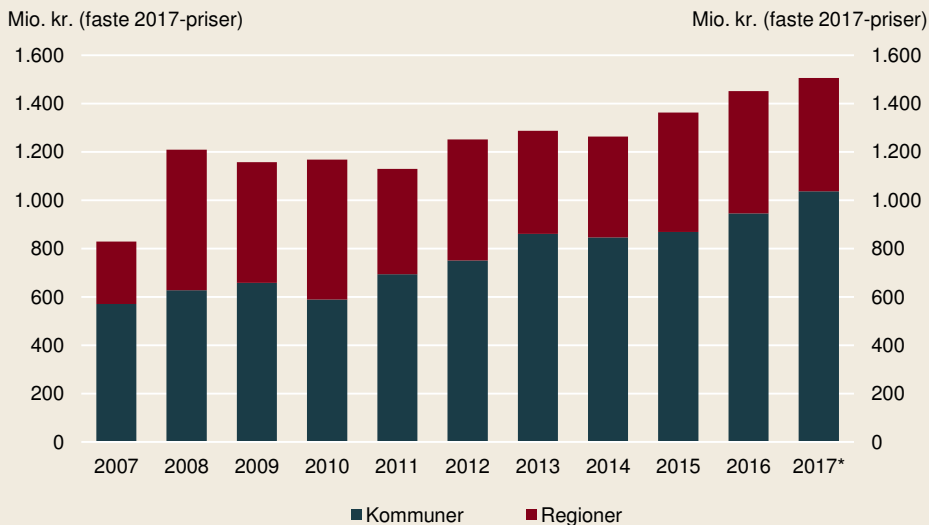
Figur 9. Fordeling af EU-støtte til Danmark, 2015

Anm.: Regional- og socialfondsmidler indgår i EU-støtten. På grund af afrunding summer tallene ikke nødvendigvis.
Kilde: EU Budget 2015 Financial Report.

De regionale og kommunale udgifter til blandt andet erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter forventes at beløbe sig til 1,5 mia. kr. i 2017, se figur 10. Heraf afholder kommunerne ca. 1 mia. kr. og regionerne ca. 0,5 mia. kr. Der er særligt sket en betydelig stigning i kommunernes udgifter til erhvervsudvikling mv. siden 2008.

Figur 10. Regionale og kommunale udgifter, 2007-2017

Anm.: Opgørelse af de regionale og kommunale nettoudgifter til erhvervsudvikling er eksklusive midler fra EU-strukturfonde, som udgør en del af hhv. erhvervsfremme og støtte via EU. Omregnet til faste priser med PL-reguleringsstallet.

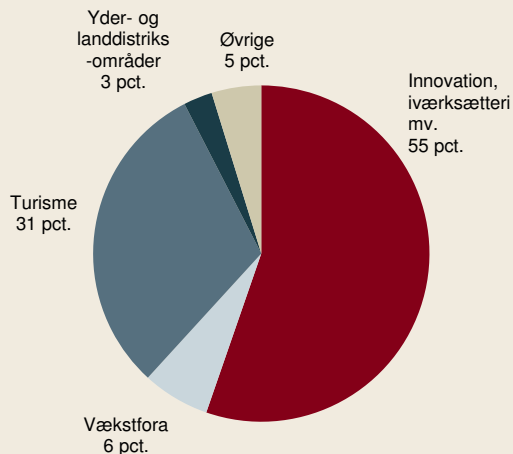
*Tallene for 2017 er budgetterede.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Udgifterne går blandt andet til at fremme vækst i det lokale erhvervsliv, herunder til nye virksomheder gennem initiativer igangsat af de fem vækstfora. Initiativerne understøttes blandt andet af den lokale erhvervsservice og de regionale væksthuse. Lidt mere end en femtedel af udgifterne anvendes til at fremme turisme i kommuner, se figur 11.

Det er udtryk for en kommunal prioritering under kommunernes samlede ramme.

Figur 11. Regionale og kommunale udgifter til erhvervsudvikling, 2016

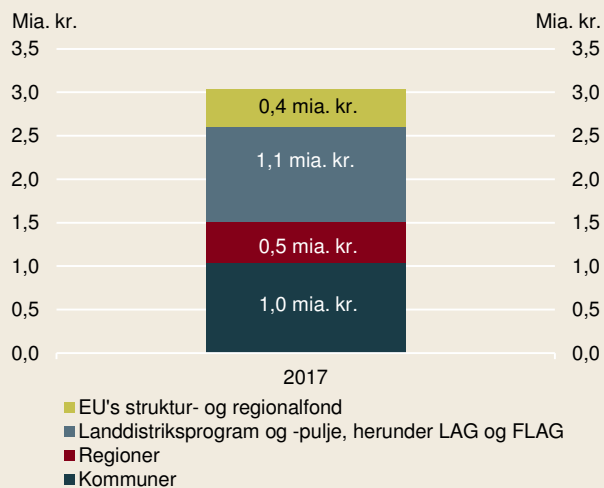
Anm.: Opgørelse af de regionale og kommunale regnskabsmæssige nettoudgifter til erhvervsudvikling er eksklusive midler fra EU-strukturfonde, som udgør en del af hhv. erhvervsfremme og støtte via EU. Der kan være forskel på, hvordan kommunerne konterer udgifterne, da erhvervsfremmeaktiviteterne er organiseret forskelligt i de enkelte kommuner. Opgørelsen er derfor behæftet med usikkerhed.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Udover de regionale og kommunale udgifter på 1,5 mia. kr. til blandt andet erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter forventes der i 2017 at blive anvendt yderligere 1,5 mia. kr., som finansieres via EU's strukturfond og regionalfond, landdistriktsprogrammet samt

landdistriktpuljen via finansloven. En væsentlig del af disse programmer er medfinansieret af EU, se figur 12.

Figur 12. Erhvervsfremme og støtte rettet mod lokal og regional erhvervsudvikling, 2017

Anm.: Tal for regioner og kommuner er budgettal. Der kan være forskel på, hvordan kommunerne konterer udgifterne. EU's struktur- og regionalfond er en delmængde af beløbet fra figur 9. EU's struktur- og regionalfond er finanslovsbevilling (§ 08.35.01) og relaterer sig til de nationale programmer (dvs. ekskl. interreg.) og omfatter standardkt. 46 på underkt. 30, 35, 50 og 55. 90 pct. af midlerne fra EU's struktur- og regionalfond er disponeret af de regionale vækstfora i programperioden 2014-2020, og de resterende midler udmøntes bl.a. via den nationale pulje, der anvendes til tværregionale projekter. Landdistriktsprogram og -pulje er udgiftsbevillinger via finansloven, som EU medfinansierer. Derfor afviger beløbet fra øvrige opgørelser i redegørelsen (bilag 1), hvor det udelukkende er den statslige udgift, der fremgår. Følgende ordninger indgår: § 24.23.03. Støtte til udvikling af landdistrikterne (underkonti 12, 30 og 44), § 24.72.02. LDP og vandramme (underkonti 10, 11, 20, 21, 30, 31, 40, 42, 80 og 81), § 08.35.07.10 Udvikling af landdistrikterne, landdistriktsprogram, § 08.35.08.10 LAG under fiskeri og § 08.35.09.10 Pulje til forsøgsvirksomhed.

Kilde: Finansministeriet og Danmarks Statistik.